

Економічно поширеною та інноваційною є система управлінських рішень щодо формування стратегічних союзів, які можуть охоплювати різні форми, починаючи з простої ліцензійної угоди і закінчуючи складним спільним виробництвом з управлінськими контрактами й кросліцензійними зв'язками. За умов послаблення економіки країн в результаті затяжної пандемії коронавірусу такі союзи набувають популярності. Кожен із партнерів відчуваючи економічну слабкість у певній сфері власної ділової активності, долучаються до союзу з метою компенсувати втрачену потужність. Фіксовані витрати на проведення високотехнологічних промислових проектів такі великі, що окремі підприємства змушені шукати партнерів, які б розділили затрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, як і провадити широкомасштабне виробництво. Угоди між даними підприємствами не виключають конкуренції між ними, тому зазвичай надання доступу до сучасних технології або управлінського досвіду необхідно керівництвом уважно оцінювати, адже партнер може в майбутньому стати конкурентом минулого союзника на інших важливих ринках.

Перелік використаних джерел:

1. Бугара М. Прийняття управлінських рішень у виробничій сфері на основі імітаційного моделювання //Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. 2020. № 4. С. 359-361.
2. Методи прийняття управлінських рішень. URL: <http://referat-ok.com.ua/ekonomika-pidprijemstva/metodi-priinyattya-upravlinskih-rishen-1>

Курило Л. І.

доктор економічних наук, професор,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ

Низький рівень технологічного новаторства і комерціалізації результатів наукових досліджень в аграрній сфері призвели до ситуації, коли закордонні технології впливають більшою мірою на економічний розвиток, ніж вітчизняні інновації. Аграрний сектор України стає дедалі залежнішим від інноваційної політики розвинених країн.

Одним із суттєвих негативних чинників впливу на розвиток інноваційних процесів у сільському господарстві України є низький платоспроможний попит на інтелектуальну продукцію. Відсутність коштів у більшості сільськогосподарських виробників не дозволяє їм займатися впровадженням нових технологій. Щороку залишаються не задіяними у виробництво багато науково-технічних розробок, що пов'язано з відсутністю ефективного механізму управління інноваційною діяльністю, за допомогою якого науковці

будуть їх створювати на вигідних умовах, а споживачі (сільгоспвиробники) – використовувати інновації.

За даними статистичної звітності [1], у сільське господарство, мисливство, лісове господарство в 2019 році направлено наукових та науково-технічних робіт на суму 963,3 млн грн, що складає 0,5% валової доданої вартості сільського господарства, з них на фундаментальні дослідження припадає 27,2%, прикладні – 50,8%, науково-технічні розробки та послуги – 22%. Розподіл робіт за видами не відповідає такому розподілу в економічно розвинених країнах (Ф:П:Р=15:25:60).

Фінансування аграрної науки складає 4,7% від загального обсягу фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт і має тенденцію до скорочення.

Центрами наукового забезпечення АПВ областей у 2019 р. було апробовано 467, здійснено трансфер 532 наукових розробок, (для порівняння в 2013 році було апробовано 889 розробок).

Сільському господарству притаманна певна специфіка, що позначається на можливостях запровадження інновацій. Інновація в сільськогосподарському виробництві потребує попередньої оцінки її впливу на земельний фонд, живі організми, тощо. Також в сільському господарстві існує значно високий рівень ризику при запровадженні інноваційного продукту.

Необхідність переходу до інноваційної моделі розвитку потребує суттєвих структурних змін та вирішення наступних завдань:

- створення ділового середовища для успішного функціонування інноваційної діяльності;
- створення концепції взаємодії освіти, науки, виробництва і держави;
- створення потужної системи фінансування інноваційної діяльності;
- стимулювання розвитку науково-дослідної та інноваційної діяльності, а також комерціалізації результатів дослідження;
- забезпечення захисту прав інтелектуальної власності;
- створення багаторівневої державної системи інформаційно-консультативної підтримки інноваційної діяльності на всіх етапах впровадження інновацій.

Побудова інноваційної моделі – єдиний шлях, який забезпечить конкурентність і поступальний розвиток аграрної галузі зокрема, а головне – відхід від сировинного, екстенсивного розвитку. Основою побудови інноваційної моделі є створення національної інноваційної системи, яка враховує, зокрема, інституційні чинники можливого ефективного поєднання таких складових, як наука, освіта, наукоємне виробництво, інноваційна інфраструктура. Вони каталізують національну модель інноваційного розвитку економіки і визначають її конкурентоспроможність. Потрібні ефективні структурні реформи й визначення державою своєї місії щодо участі у розвитку галузі.

Для активізації інноваційної діяльності необхідно залучати кошти підприємницького сектора, реалізувати проекти державно-приватного

партнерства, розвивати малий і середній бізнес та інноваційну інфраструктуру, стимулювати інноваційний процес.

Для сільськогосподарської галузі активізація інноваційної діяльності в аграрних підприємствах здатна забезпечити структурну перебудову виробничих процесів, сприятиме нарощуванню обсягів виробництва, підвищенню якісних характеристик виготовленої продукції і формуванню конкурентоспроможного аграрного виробництва.

Державна підтримка науково-технічної та інноваційної діяльності повинна передбачати формування обласних програм інноваційного розвитку, які будуть включати замовлення на наукову, науково-технічну й інноваційну продукцію, фінансування на обласному і державному рівні науково-технічних або інноваційних проектів; сприяння в отриманні для провідних наукових установ кредитних ресурсів міжнародних організацій; удосконалення нормативно-правової бази, що сприятиме розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності; виходу інтелектуального продукту на ринок.

Держава має підтримувати та стимулювати подальший розвиток тих наукових і проектно-технологічних організацій, діяльність яких спрямована на перехід від традиційних технологій виробництва до розробки і впровадження принципово нових технологічних процесів, комплексних технологічних систем, що створюються на основі новітніх досягнень науки і можуть змінити технологічний уклад України. Необхідною умовою інноваційного розвитку є свідоме формування національної інноваційної системи, що вимагає чіткої політики з боку уряду та збалансованості дій держави, регіонів, громадськості. Національна інноваційна система забезпечить сприятливий інноваційний клімат, а також умови і стимули для всіх ланок інноваційного механізму.

Перелік використаних джерел:

1. *Наукова та інноваційна діяльність України / Державна служба статистики України : [відп. за випуск М.С. Кузнєцова]. – К. : Державна служба статистики України, 2020. 99 с.*

Кустріч Л.О.

доктор економічних наук, доцент,

Гоменюк М.О.

кандидат економічних наук, доцент,

Уманський національний університет садівництва

ВИКОРИСТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ КЕРІВНИКАМИ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Для підвищення ефективності системи управління фермерськими господарствами необхідна докорінна реконструкція його технічної та інформаційної бази та застосування новітніх інформаційних технологій.